

Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 • tālr. (+371)7388624 • fakss (+371)7388634 • e-pasts: tpkc@apollo.lv

LĒMUMS
par nevienlīdzīgiem un netaisnīgiem
līguma noteikumiem

2007.gada 21.februārī

Nr.11-lg

Patērētāju tiesību aizsardzības centrā (turpmāk – *PTAC*) 2006.gada 20.decembrī saņemta (...) (turpmāk – *Patērētājs*) 2006.gada 18.decembra sūdzība (turpmāk – *Sūdzība*), kurā *PTAC* izteikts lūgums izvērtēt *Patērētāja* ar SIA „Pilsētas privātais fonds” 2006.gada 6.maijā noslēgtā Aizdevuma līguma Nr.(...) (turpmāk – *Līgums*) noteikumu atbilstību *Patērētāju tiesību aizsardzības likumam* (turpmāk – *PTAL*).

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – *PTAC*), izvērtējot lietā esošos materiālus, **konstatē**:

1. *Patērētājs* 2004.gada 6.maijā noslēdza ar SIA „Pilsētas privātais fonds” *Līgumu* par kopējo aizdevuma summu Ls 150 (simts piecdesmit lati);
2. Saskaņā ar *Līguma* 2.2.apakšpunktu aizdevumu summu atmaksa, procenti un līgumsoda maksājumi notiek caur VAS „Latvijas pasts”, SIA „Pilsētas privātais fonds” PNS norēķinu kontu...;
3. Saskaņā ar *Iesniegumā* minēto *Patērētājs* vērsās pie VAS „Latvijas pasts” ar iesniegumu, par aizdevuma summas un procentu pārskaitījumu veikšanu SIA „Pilsētas privātais fonds”, no *Patērētāja* PNS norēķina konta, veicot atskaitījumus no *Patērētāja* pensijas...;
4. SIA „Pilsētas privātais fonds” uz 2006.gada 10.janvāri *Patērētājam* piestādīja līgumsodu par 558 nokavētām dienām Ls 4955,04 apmērā. Savukārt *Iesnieguma* iesniegšanas brīdī līgumsods ir sasniedzis Ls 5241,24;
5. 2006.gada 30. novembrī *Patērētājs* nosūtīja SIA „Pilsētas privātais fonds” pretenzijas vēstuli ar priekšlikumu izslēgt no *Līguma* sadaļu par līgumsodiem;
6. 2006.gada 1.decembra vēstulē Nr. 900/12-06 SIA (turpmāk – *Atbildes vēstule*) „Pilsētas privātais fonds” atteicās izpildīt *Patērētāja* izteikto priekšlikumu;
7. 2006.gada 20.decembrī *PTAC* tika saņemts *Patērētāja Iesniegums*, kurā izteikts lūgums izslēgt no *Līguma* 4.punktu, kurā atrunāti līgumsodi, kā arī 8.1.apakšpunktā iekļauto šķīrējtiesas klauzulu;
8. *PTAC* 2007.gada 5.janvāra vēstulē Nr.21-04/139 (turpmāk – *Vēstule*) pieprasīja skaidrojumu par *PTAC* konstatētajā nepilnībām *Līgumā*, kā arī sniegt skaidrojumu par *Patērētāja Iesniegumā* minēto un informāciju par to vai tāda tādi paši līgumi ir noslēgti un šādi līgumu projekti tiek piedāvāti arī citiem patērētājiem, attiecīgi pievienojot vismaz vienu ar patērētāju noslēgtu spēkā esoša aizdevuma līguma apliecinātu kopiju un patērētājam piedāvāta līguma projektu;

9. 2007.gada 19.janvārī *PTAC* saņēma SIA „Pilsētas privātais fonds” pilnvarotās pārstāves (...) 2007.gada 18.janvāra atbildes vēstuli (turpmāk – *Paskaidrojums*).

Ņemot vērā, ka *PTAC* saskaņā ar *PTAL* 25.panta ceturtais daļas 6.punktu noteiktajās funkcijās ietilpst ar patērētājiem slēgto līgumu un līgumu projektu uzraudzība un saskaņā ar Ministru kabineta 1999.gada 13.jūlija noteikumu Nr. 257. „*Noteikumi par patērētāja kreditēšanas līgumu*” (turpmāk – *Noteikumi*) 21.punktu šo noteikumu uzraudzība nodota *PTAC* kontrolē, līdz ar to *PTAC* ir tiesīgs izvērtēt SIA „Pilsētas privātais fonds” patērētājiem piedāvāto līgumu projektu atbilstību gan *PTAL*, gan arī *Noteikumu* prasībām, kā arī atbilstoši *PTAL* 25.panta astotās daļas 1.punkta noteikumiem pieprasīt novērst patērētāju tiesību pārkāpumus. Patērētāja tiesību pārkāpumi uzskaitīti *PTAL* 3.pantā.

Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* savas kompetences ietvaros ir izvērtējis *Līguma* noteikumus un **norāda sekojošo**:

1. Starp *Patērētāju* un SIA „Pilsētas privātais fonds” tika noslēgts *Līgums*, saskaņā ar kuru SIA „Pilsētas privātais fonds” apņēmas *Patērētājam* izsniegt aizdevumu Ls 150, savukārt *Patērētājs* apņēmas maksāt par izsniegto aizdevumu 4% mēnesī no aizdevuma summas (*Līguma* 1.3.apkšpunkts). Saskaņā ar *Līguma* 3.2.apakšpunktu, par kredīta nodrošinājumu kalpos *Patērētāja* pensija, kā arī *Patērētāja* pienākumu izpilde ir nodrošināta ar visu *Patērētāja* kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu.

PTAC konstatē, ka SIA „Pilsētas privātais fonds” pakalpojumu ir sniegusi savas saimnieciskās darbības (komercdarbības) ietvaros, jo, kā izriet no *Līguma*, tad SIA „Pilsētas privātais fonds” par izsniegto aizdevumu saņem peļņu (*Līguma* 3.2.apakšpunktā noteikts, ka SIA „Pilsētas privātais fonds” saņem 5% mēnesī no aizdevuma summas).

2. *Paskaidrojumā* norādīts, ka SIA „Pilsētas privātais fonds” nav pakalpojuma sniedzējs *PTAL* izpratnē, jo tās darbība nav saistīta ar lietu iznomāšanu, izgatavošanu, uzlabošanu vai pārveidošanu, kā arī nematerializēta darba rezultāta gūšanu. Savukārt nauda jeb finanšu līdzekļi nav attiecināmi uz lietām, kuras *PTAL* izpratnē varētu izgatavot, uzlabot vai pārveidot. Līdz ar to *Līguma* noteikumiem piemērojami vispārējie *Civillikuma* noteikumi par aizdevuma līguma noslēgšanu.

3. *PTAC* norāda, ka uz *Līguma* noteikumiem ir attiecināmas gan *PTAL*, gan *Noteikumu* prasības, jo:

3.1.kritērijs darījuma atzīšanai par tādu, kas pakļauts patērētāju tiesību aizsardzības tiesiskajam regulējumam, ir līguma subjekts (fiziska persona, kas neizmanto precī vai pakalpojumu saimnieciskās vai profesionālās darbības nodrošināšanai) (sk. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2006.gada 7.marta spriedums lietā SKA – 59 motīvu daļas 11.1.punkts). *PTAL* attiecas uz šaurāku gadījumu skaitu, tas ir, tikai uz noteiktu pirkuma un pakalpojuma līgumu daļu (darījumos, kuros viens no līgumslēdzējiem ir patērētājs). Līdz ar to *Civillikuma* un *Civilprocesa likuma* normas atzīstamas par vispārējām attiecībā pret *PTAL* normām, kas regulē to pašu tiesisko attiecību aspektu (sk., turpat. 10.punktu). Iepriekšminēto apstiprina arī Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2006.gada 18.oktobra spriedumā lietā SPC-35;

3.2. *Patērētājs* atbilst *PTAL* 1.panta 3.punktā noteiktajai patērētāja definīcijai, jo ir fiziska persona, kas SIA “Pilsētas privātais fonds” sniegto pakalpojumu (sniegto naudas aizdevumu) izmanto personiskajām vajadzībām. Vienlaikus *PTAC* arī norāda, ka *Patērētājs* tiesiskajās attiecībās atrodas būtiski nevienlīdzīgākā stāvoklī kā SIA „Pilsētas privātais fonds”, par ko liecina arī noslēgtā *Līguma* noteikumi. Ņemot vērā iepriekš secināto, uz *Līgumu* ir attiecināmi *PTAL* noteikumi;

3.3. *PTAL* 1.panta 4.punktā ir noteikts, ka pakalpojuma sniedzējs ir persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros sniedz pakalpojumu patērētājam. Savukārt *PTAL* 1.panta 2.punktā definēta pakalpojuma definīcija: „*pakalpojums ir personas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, izgatavota jauna lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts.*” No iepriekš minētās definīcijas izriet, ka par pakalpojumu uzskatāms plašs darbību loks, kuru savas saimnieciskās darbības ietvaros sniedz pakalpojuma sniedzējs.

4. *PTAL* 8.panta pirmā daļa nosaka: „*Saskaņā ar patērētāja kreditēšanas līgumu persona, kas nodarbojas ar patērētāja kreditēšanu, piešķir vai apsola piešķirt patērētājam kredītu. Kredīts noformējams kā atlikts maksājums, aizdevums vai cita finansiāla vienošanās*”.

Tādējādi no *PTAL* 8.panta pirmās daļas noteikumiem izriet, ka par patērētāja kreditēšanas līgumu uzskatāms:

- 1) atlikts maksājums (piemēram, nomaksas pirkuma līgums);
- 2) aizdevums (piemēram, aizdevums *Civillikuma* 1934.panta izpratnē);
- 3) cita finansiāla vienošanās (piemēram, finanšu līzings).

Līdz ar to no iepriekšminētā panta neizriet nosacījums, ka konkrētajam līgumam obligāti jābūt saistītam ar kādu precī vai pakalpojumu. To apliecina arī tas, ka *Noteikumu* 11. un 12.punktā ir nodalīti dažādi patērētāju kreditēšanas veidi (līgums, kas noslēgts konkrētas preces vai pakalpojuma iegādei, piemēram, finanšu līzings un līgums, kas nav noslēgts konkrētas preces vai pakalpojuma iegādei, piemēram, aizdevums) un tajos sniedzamās informācijas daudzums. Līdz ar to secināms, ka šāds patērētāja kreditēšanas līgums ir tikai viens no kreditēšanas līguma veidiem un *PTAL* un *Noteikumu* prasības attiecas uz jebkuru aizdevuma līgumu, kuru patērētājs noslēdz ar kredīta devēju (aizdevēju), kurš patērētājam aizdevumu izsniedz savas saimnieciskās vai komercdarbības ietvaros.

Izvērtējot *Līgumu*, *PTAC* konstatē, ka SIA „Pilsētas privātais fonds” kreditē patērētāju piešķirot tam konkrētus finanšu līdzekļus, noformējot tos kā atliktu maksājumu. Līdz ar to konkrētais līgums ir uzskatāms par patērētāja kreditēšanas līgumu uz ko ir attiecināmas gan *PTAL*, gan *Noteikumu* normu prasības.

PTAC norāda, ka *Līgumā* pretēji *Noteikumu* 11.1.apakšpunktam nav norādīta gada procentu likme, kā arī *Noteikumu* 11.5.apakšpunktā noteiktos nosacījumus, ka patērētājam ir tiesības uz taisnīgu kopējo kredīta izmaksu samazinājumu, ja kredīta samaksa tiek veikta pirms noteiktā termiņa.

5. *PTAL* 6.panta piektā daļa paredz, ka „*līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja līgums sastādīts iepriekš un patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā līguma noteikumus*”. Arī Eiropas Kopienų 1993.gada 5.aprīļa direktīvas Nr. 93/13/ECC Par netaisnīgiem līguma noteikumiem

patērētāju līgumos (kuras normas ir iekļautas *PTAL*) 3.panta 2.punktā noteikts, ka nosacījums vienmēr uzskatāms par neapspriestu, ja tas ir bijis sagatavots jau iepriekš un patērētājam līdz ar to nav bijusi iespēja ietekmēt šā nosacījuma saturu, īpaši tas ir iepriekš formulētu tipveida līgumu kontekstā.

PTAL 6.panta sestajā daļā noteikts: „*ja ir apspriesti atsevišķi līguma noteikumi vai atsevišķu noteikumu attiecīgi aspekti, tad nevar uzskatīt, ka savstarpēji apspriesti ir arī pārējie līguma noteikumi*”. Turklāt, lai konstatētu, vai attiecīgais līguma noteikums ir apspriests, ir jāņem vērā *PTAL* 6.panta piektajā un septītajā daļā noteiktais. *PTAL* 6.panta septītā daļa nosaka, ka „*ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt*”. *PTAC* norāda, ka *PTAL* izpratnē pat skaidri izteikts patērētāja apliecinājums, ka viņš ir iepazīstināts ar līguma standartnoteikumiem un vienojies par tiem, neizslēdz direktīvas piemērošanu (skat. Zadraks G. Netaisnīgu noteikumu direktīvas reforma. Likums un Tiesības, 2005., 4). Ja apspriešana ir formāla (piemēram, personas paraksts līgumā), tad to nedrīkstētu pieņemt kā apspriešanu *PTAL* izpratnē.

Vadoties no iepriekšminētā, *PTAC* norāda, ka starp SIA „Pilsētas privātais fonds” un *Patērētāju* noslēgtais *Līgums* atzīstams par tipveida līgumu, kas sastādīts iepriekš, un šādi līguma noteikumi saskaņā ar *PTAL* 6.panta piekto daļu vienmēr uzskatāmi par savstarpēji neapspriestiem.

Vienlaicīgi *PTAC* no SIA „Pilsētas privātais fonds” *Atbildes vēstules* konstatē, ka SIA „Pilsētas privātais fonds” piedāvā arī citiem patērētājiem izmantot SIA „Pilsētas privātais fonds” kreditēšanas pakalpojumus, ņemot vērā, ka *Patērētājs* izvēlējās SIA „Privātais pilsētas fonds” sniegtos pakalpojumus pēc ievietota sludinājuma laikrakstā.

PTAL 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs nedrīkst piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem. Savukārt *PTAL* 3.panta 2.punkts paredz to, ka patērētāja tiesības ir pārkāptas, ja nav ievērots līgumslēdzēju pušu vienlīdzības princips un līguma noteikumi ir netaisnīgi.

6. Saskaņā ar *Līguma* 2.4.apakšpunktu: „*Aizņēmējam ir tiesības samaksāt līguma summas, kas minētas 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem. Aizdevējam ir pienākums pieņemt šīs summas. Gadījumā, ja Aizņēmējs samaksā summu, kas minēta 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem, tad Aizņēmēja pienākums ir atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku*”.

Saskaņā ar *Noteikumu* 17.punktu: „*Patērētāja pienākums ir maksāt procentus un citus maksājumus tikai par to laikposmu, līdz kuram patērētājs nokārto savas kredīta saistības*”. *Noteikumu* 18.pants nosaka patērētājam tiesības pildīt kredīta saistības pirms noteiktā termiņa, savukārt 19.punkts nosaka, ka kredīta devējam nav tiesību prasīt kompensāciju par kredīta saistību pildīšanu pirms noteiktā termiņa.

PTAC izvērtējot *Līguma* 1.4.apakšpunktā noteikto patērētāja pienākumu „*atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku*”, norāda, ka šādā gadījumā SIA „Pilsētas privātais fonds” uzliek par pienākumu patērētājam veikt maksājumus, kam vēl nav iestājies samaksas termiņš. Tādējādi SIA „Pilsētas privātais fonds” saņem maksājumus, kas vērtējam kā kompensācija par patērētāja saistību pildīšanu pirms noteiktā termiņa. Savukārt saskaņā ar *Noteikumiem* patērētājam nav pienākums veicot maksājumus par konkrētu

maksājumu pirms termiņa, tajā pašā laikā veikt arī papildus maksājums, kuriem vēl nav iestājies samaksas termiņš.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 3.punktu *Līguma* 2.4.apakšpunkta noteikums daļā, kas paredz, ka „*Gadījumā, ja Aizņēmējs samaksā summu, kas minēta 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem, tad Aizņēmēja pienākums ir atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku*” ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

7. Saskaņā ar ***Līguma 3.2.apakšpunktu***: „*Puses vienojas, ka par kredīta nodrošinājumu kalpos Aizņēmēja pensija, kā arī Aizņēmēja pienākuma izpilde ir nodrošināta ar visu Aizņēmēja kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu*”. Savukārt ***Līguma 3.3.apakšpunkts*** nosaka: „*Šī līguma darbības laikā Aizņēmējs bez Aizdevēja rakstiskas piekrišanas nedrīkst savu kustamo un nekustamo īpašumu atsavināt iekļāt vai samazināt tā vērtību*”.

Saskaņā ar *Civillikumā* noteikto regulējumu, lai pastiprinātu iespējamību, ka saistība tiks izpildīta, civiltiesībās ir paredzēti īpaši tiesiskie līdzekļi (saistību tiesību pastiprināšanas līdzekļi). *Civillikuma* 1691.pants nosaka, ka: „*Saistību spēku bez ķīlas tiesības (1278.un turpm.p.) pastiprina:1) ar galvojumu 2) ar līgumsodu un 3) rokasnaudu*”. Savukārt noformēt saistību pastiprinājumu var gan ar atsevišķu līgumu, gan iekļaujot šī līguma noteikumus pamatlīgumā.

PTAC norāda, ka tā kā SIA „Pilsētas privātais fonds” patērētājiem piedāvā iepriekš sastādītus tipveida līgumus, tad saistību pastiprinājums ir noformējams atsevišķā līgumā.

Saskaņā ar *Līguma* 3.2.apakšpunktu patērētājs savas saistības izpildi garantē ar visu savu kustamo un nekustamo mantu, tajā skaitā ar nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu. *PTAC* norāda, ka ķīlas tiesības (gan rokas ķīla, gan hipotēka) ir nodibināmas uz konkrētu lietu (lietām). Savukārt saskaņā ar *Civillikuma* 1285.pantu: „*Ķīlas tiesība nevar pārsniegt to prasījumu, par kuru tā atbild. Pilnīgi nolīdzinot pēdējo, izbeidzas arī pirmā*”. Tādējādi ķīlas tiesības kā prasījuma blakus tiesība nevar pārsniegt tā apmērus.

PTAC norāda, ka *Līguma* 3.2.un 3.3.apakšpunktos iekļautais saistību pastiprinājums (patērētāja finansu līdzekļi, kustamā un nekustamā manta, ka arī ierobežojumu brīvi rīkoties ar to) nav samērīgs ar izsniegtā aizdevuma (Ls 150) apmēru. Šādā gadījumā patērētājs tiek nostādīts neizdevīgā stāvoklī, jo tas liedz patērētājam brīvi izmantot savas īpašuma tiesības uz visu īpašumu.

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu un *PTAL* 6.panta trešās daļas 1.punktu *Līguma* 3.2.apakšpunkts daļā, kas nosaka „*...kā arī Aizņēmēja pienākuma izpilde ir nodrošināta ar visu Aizņēmēja kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu*”, kā arī *Līguma* 3.3.apakšpunkts ir vērtējami kā netaisnīgi līguma noteikumi.

6. Saskaņā ar ***Līguma 4.1.apakšpunktu***: „*No summām, kas nav atmaksātas 1.4.punktā noteiktajos termiņos, Aizņēmējam ir pienākums maksāt līgumsodu viena procenta (1%) apmērā no 1.4.punktā norādītās kopējās līguma summas dienā. Ja atmaksāšanas termiņš tiek nokavēts vairāk nekā 10(desmit) kalendārās dienas, papildus tiek piedzīts līgumsods 3% (trīs procentu) apmērā no 1.4.punktā norādītās kopējās līguma summas dienā*”.

Saskaņā ar *Civillikuma* 1716.panta noteikumiem, līgumsods ir saistību pastiprināšanas līdzeklis, kas izpaužas gan kā nelabvēlīgu seku draudi, kamēr saistība vēl nav pārkāpta, gan kā atbildības izpausme, kad ir noticis saistību pārkāpums. Tomēr līgumsods nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina (peļņas avots), kas ir pretēji tiesību izmantošanas labticīguma principam. Turklāt jāņem vērā, ka līgumsoda uzdevums ir ietekmēt parādnieka saistību izpildi, nevis kreditora labuma gūšana papildus parādnieka pamatsaistībai.

PTAC norāda, ka *Līguma* 4.1.apakšpunktā jau ir atrunāta sankcija gadījumos, kad pircējs kavē maksājuma termiņus – līgumsods 1% (viens procents) apmērā no kopējās līguma summas. Savukārt saskaņā ar *Civillikuma* noteikumiem ir piemērojams tikai viens līgumsods. Konkrētajā gadījuma papildus noteikts līgumsods 3% (trīs procentu) apmērā no kopējā līguma summas, līdz ar to *Līgumā* ir noteikts dubults līgumsods, kas ir pretrunā ar labas ticības principu.

PTAC vērtējumā līgumsods 1% apmērā no kopējās līguma summas ir pretrunā ar tiesību labticīgas izmantošanas principu, jo tas paredz līgumsoda aprēķināšanu nevis no atlikušā parāda summas, bet no kopējās līguma summas. Tādējādi SIA „Pilsētas privātais fonds” līgumsoda aprēķina no lielākas summas, nevis no summas par ko ir iestājies parādnieka nokavējums.

Ņemot vērā iepriekšminēto un saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 3.punktu (kontekstā ar *PTAL* 6.panta trešo daļas 1.punktu) *Līguma* 4.1.apakšpunkts vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

7. Saskaņā ar *Līguma* 5.6.apakšpunktu: „*Aizņēmējs piekrīt tam, ka gadījumā, ja Aizņēmējs neizpilda kādu no šī līguma punktiem Aizdevējs ir tiesīgs lauzt šo līgumu nebrīdinot Aizņēmēju, kā arī bez strīdu kārtībā piedzīt no Aizņēmēja šī līguma 1.2.p,1.4.p. atrunātos maksājumus, kā arī 4.1.atrunāto līgumsodu, kā arī apmaksāt visus Aizdevējam radušos izdevumus, proti, telefona zvani, Aizņēmēja meklēšana, juridiskie pakalpojumi, advokāta pakalpojumi u.c. izdevumi, kurus Aizņēmējs radījis Aizdevējam*”.

Attiecībā uz *Līguma* 5.6.apakšpunktā noteiktajām tiesībām SIA „Pilsētas privātais fonds” bezstrīdus kārtībā piedzīt *Līguma* 1.2. un 1.4. apakšpunktos noteiktos maksājumus un 1.4.punktā noteikto līgumsodu, *PTAC* norāda, ka tas neliedz patērētājam celt iebildumus par šādu maksāju (t.sk. līgumsoda) apmēriem. Turklāt *Civilprocesa likuma* 400.panta pirmā daļa nosaka konkrētas saistību kategorijas, kurās pieļaujama bezstrīdus piespiedu izpildīšana. Konkrētais gadījums neietilpst nevienā no iepriekš minētajām kategorijām.

Attiecībā uz *Līguma* 5.6.apakšpunktā noteikto SIA „Pilsētas privātais fonds” izdevumu atlīdzināšanu *PTAC* norāda, ka šādiem izdevumiem ir jābūt attiecīgi pierādītiem, lai izslēgtu iespēju aizdevējam iedzīvoties uz aizņēmēja rēķina (piemēram, prasot izdevumu atlīdzināšanu, kas faktiski neeksistē vai arī ir nesamērīgi).

Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, saskaņā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta trešās daļas 1.punktu *Līguma* 5.6.apakšpunkts daļā, kas paredz SIA „Pilsētas privātais fonds” „bez strīdu kārtībā” piedzīt no *Līguma* izrietošos maksājumus, līgumsodu, kā arī zaudējumus, ir vērtējams kā netaisnīgs līguma noteikums.

8. *Līguma* 8.1.apakšpunkts nosaka: „*Visi strīdi, kas izriet no šī līguma traktējuma un pielietojuma tiek izšķirti pušu sarunu ceļā. Ja vienošanās netiek panākta, strīdi izšķirami Latvijas Republikas likumdošanā paredzētajā kārtībā, pēc*

attiecīgas lietas piekrišanas, vai pēc Aizdevēja izvēles Rīgas Starptautiskā Šķīrējtiesā saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu latviešu valodā, viena šķīrējtiesneša sastāvā pēc Aizdevēja izvēles”.

Saskaņā ar *PTAL* 6.panta trešās daļas 7.punktu, par netaisnīgiem līguma noteikumiem uzskatāmi noteikumi, kas: *„izslēdz vai kavē patērētāja tiesības vērsties patērētāju tiesību aizsardzības iestādēs vai tiesā, paredz strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā”.* *PTAC* norāda, ka, pieļaujot strīdu izskatīšanu tikai šķīrējtiesā, patērētājam nav iespējams izmantot savas likumīgās tiesības. Administratīvā rajona tiesa (Administratīvās rajona tiesas 2005.gada 12.augusta spriedums lietā Nr. A42241705 (A2417-05/13)), 14.1.punkts) norādot, ka *„patērētāja izvēles brīvība varētu realizēties tikai tādā gadījumā, ja šajās [līguma punktā norādītajās] tiesību sargājošajās iestādēs vērstos pats patērētājs. Savukārt gadījumā, ja pakalpojuma sniedzējs.....strīda risināšanai izvēlētos vērsties šķīrējtiesā, patērētājam būtu bijusi liegta izvēles brīvība strīda risināšanas iestādes izvēlē”.* Tādējādi šādi Līguma noteikumi nostāda patērētāju savu tiesību realizācijai neizdevīgā stāvoklī un atbilstoši *PTAL* 6.panta trešās daļas 1. un 7.punkta noteikumiem (kontekstā ar *PTAL* 5.panta otrās daļas 5.punkta noteikumiem) atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu un ir izslēdzams no līguma.

PTAC norāda, ka saskaņā ar *PTAL* 6.panta astotās daļas noteikumiem, ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtajā līgumā ietvertie netaisnīgie līguma noteikumi pēc patērētāja prasības atzīstami par spēkā neesošiem, bet līgums paliek spēkā, ja tas var pastāvēt arī turpmāk, kad izslēgti netaisnīgie līguma noteikumi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, *PTAC* saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 55.panta 1.punktu, *Noteikumu* 11.1. un 11.5. apakšpunktiem, 17.,18., 19.punktu, *Civillikuma* 1285., 1587., 1589., 1691., 1716. un 1934 pantu, *PTAL* 1.panta 2., 3., 4. punktu, 5.panta otrās daļas 5.punktu, 6.panta pirmo daļu, 6.panta trešās daļas 1., 3., 8.punktu, 6.panta piekto, sesto un septīto daļu 7.punktu, piekto, sesto, septīto daļu, pamatojoties uz *PTAL* 25.panta ceturtās daļas 4. un 6.punktu un astotās daļas 1.punktu, desmito daļu:

uzdod SIA „Pilsētas privātais fonds”:

1.pārtraukt pildīt ar Patērētāju noslēgtajā Līgumā:

1.1. *Līguma 2.4.apakšpunkta noteikumu daļā, kas paredz, ka „Gadījumā, ja Aizņēmējs samaksā summu, kas minēta 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem, tad Aizņēmēja pienākums ir atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku”;*

1.2. *Līguma 3.2.apakšpunkta noteikumu daļā, kas nosaka „kā arī Aizņēmēja pienākumu izpilde ir nodrošināta ar visu aizņēmēja kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu”;*

1.3. *Līguma 3.3. un 4.1.apakšpunktus;*

1.4. *Līguma 5.6.apakšpunkta noteikumu daļā, kas paredz SIA „Pilsētas privātais fonds” tiesības „bez strīdu kārtībā” piedzīt no Līguma izrietošos maksājumus, līgumsodu, kā arī zaudējumus;*

1.5. *Līguma 8.1.apakšpunkta noteikumu daļā, kas paredz „...vai pēc Aizdevēja izvēles Rīgas starptautiskā Šķīrējtiesā saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu latviešu valodā, viena šķīrējtiesneša sastāvā pēc Aizdevēja izvēles”;*

2.pārtraukt pildīt ar citiem patērētājiem noslēgtajos līgumos identiska satura līguma noteikumus kā:

2.1. *Līguma 2.4.apakšpunkta noteikumu daļā, kas paredz, ka „Gadījumā, ja Aizņēmējs samaksā summu, kas minēta 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem, tad Aizņēmēja pienākums ir atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku”;*

2.2. *Līguma 3.2. apakšpunkta noteikumu daļā, kas nosaka „kā arī Aizņēmēja pienākumu izpilde ir nodrošināta ar visu aizņēmēja kustamu un nekustamu mantu, tai skaitā nākotnē iegūstamo kustamo un nekustamo mantu”;*

2.3. *Līguma 3.3. un 4.1.apakšpunktus;*

2.4. *Līguma 5.6.apakšpunktu daļā, kas paredz SIA „Pilsētas privātais fonds” „bez strīdu kārtībā” piedzīt no Līguma izrietošos maksājumus, līgumsodu, kā arī zaudējumus;*

2.5. *Līguma 8.1.apakšpunktu daļā, kas paredz „...vai pēc Aizdevēja izvēles Rīgas starptautiskā šķīrējtiesā saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu latviešu valodā, viena šķīrējtiesneša sastāvā pēc Aizdevēja izvēles”;*

kurus SIA „Pilsētas privātais fonds” un patērētājs nav atsevišķi apsprieduši;

3. grozīt patērētājiem piedāvātajos kreditēšanas līguma projektos Līguma 2.4.apakšpunkta noteikumu daļā, kas paredz, ka „Gadījumā, ja Aizņēmējs samaksā summu, kas minēta 1.4.punktā pirms 1.4.punktā minētajiem termiņiem, tad Aizņēmēja pienākums ir atmaksāt maksājumus arī par diviem nākošiem mēnešiem saskaņā ar maksājumu grafiku”, 3.2., 3.3., 4.1.apakšpunktus un 5.6.apakšpunktu daļā, kas paredz SIA „Pilsētas privātais fonds” „bez strīdu kārtībā” piedzīt no Līguma izrietošos maksājumus, līgumsodu, kā arī zaudējumus, kā arī 8.1.apakšpunktu daļā, kas paredz „...vai pēc Aizdevēja izvēles Rīgas starptautiskā šķīrējtiesā saskaņā ar šīs šķīrējtiesas reglamentu latviešu valodā, viena šķīrējtiesneša sastāvā pēc Aizdevēja izvēles”;

4.sniegt informāciju PTAC par administratīvā akta nolemjošās daļas 1., 2. un 3 punktos noteikto tiesisko pienākumu izpildi mēneša laikā no administratīvā akta paziņošanas brīža adresātam, atbilstoši PTAL 25.panta desmitās daļas noteikumiem.

Saskaņā ar *Administratīvā procesa likuma* 70.panta pirmo daļu, 76.panta pirmo daļu un otro daļu, 79.panta pirmo daļu un *Patērētāju tiesību aizsardzības likuma* 25.panta pirmo daļu šo administratīvo aktu adresāti var apstrīdēt Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijā viena mēneša laikā kopš tā paziņošanas adresātiem, iesniedzot iesniegumu *Patērētāju tiesību aizsardzības centrā*, Rīgā, K.Valdemāra ielā 157.

Direktore (paraksts)
(zīmogs)

B.Vītoliņa

(...)

IZRAKSTS PAREIZS